

ILUARSISSUT**(Ataatsimiititaliap inassutaanni naqinnerit pillugit iluarsissut)**

ILO-mi isumaqatigiissutinik Namminersorlutik Oqartussat akuersinerat pillugu Inatsisartut aalajangiussinerat; nr. 98 (kattuffiliorsinnaanermut pisinnaatitaaneq aamma ataatsimoorussamik isumaqatiginninniarsinnaatitaaneq pillugit), nr. 100 (assigiimmik akissarsiaqarneq pillugu), nr. 111 (atorfinititaaneq suliffeqartitsinerlu pillugit), nr. 138 (suliffeqarsinnaanermut ukiukinnerpaaffissaq pillugu) aamma nr. 182 (meeqqanik sulisitsisarnerit ajornerpaat pillugit)

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermet Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

pillugu**Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap****ISUMALIUTISSIISSUTAA****Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq**

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuningga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann	(Atassut)	siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen	(Demokraatit)	siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Ineqi Kielsen	(Siumut)	
Inatsisartunut ilaasortaq Iddimangiiu Bianco	(Inuit Ataqtigiit)	
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede	(Inuit Ataqtigiit)	

UPA2015-imi ulloq 30. april 2015-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa isumaliutigisanilu matumuuna Inatsisartunut saqqummiullugit.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

ILO-mi isumaqatigiissutit tallimat Inatsisartuni oqaaseqarfigisassanngorlugit maanna saqqummiunneqarnissaat suliniutinut angisuunut inatsisip pisariaqartilermagu siunnersuut saqqummiunneqarpoq.

Suliniutinut angisuunut inatsimmi tunngaviuvoq nunani tamalaani isumaqatigiissutit malinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, taamaattumillu Kalaallit Nunaata isumaqatigiissutit pineqartut taakku tallimat akuersissutiginerisigut ILO-mi pisussaaffigisanut

Kalaallit Nunaata isummernissaa pisariaqartinneqarsimavoq.

Isumaqatigiissutit pineqartut taakku tallimat nunarsuarmi sulisartutut inuttullu pisinnaatitaaffinnut tunngasunut qitiusumik isumaqatigiissutaasunut arfineq-pingasunut ilaapput. Qitiusumik isumaqatigiissutit kattuffiliorsinnaanermik kiffaanngissuseqarnermut aamma ataatsimoorussamik isumaqatiginninniarsinnaanermut; pinngitsaaliilluni sulisitaqartarnerit sulluunniit atorunnaarsinnissaannut; meeqqanik sulisoqarnerup atorunnaarsivinnissaanut; aamma suliffeqartitsinermut inuussutissarsiornermullu tunngatillugu assigiinngisitsisarnerup atorunnaarsinnissaanut tunngaviusumik sulisartutut pisinnaatitaaffinnik imaqarput.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ILO-mi isumaqatigiissutit taaneqartut annertuumik taparserneqarput.

3. Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuut piffissami 9. juli 2014 – 15. august 2014-imi Namminersorlutik Oqartussat naalackersuisoqarfiinu, Sulisitsisut Peqatigiiffiannut, NUSUKA-mut, SIK-mut, IMAK-imut aamma PIP-imut tusarniaassutigineqarsimavoq. Taamattaaq siunnersuut tusarniaanermi nittartakkakut tusarniaassutigineqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissutisiffigineqarput Sulisitsisut Peqatigiiffiat, PIP, SIK, KANUKOKA, Inuit pisinnaatitaaffiinu Sullissivik, Inuit pisinnaatitaaffiinu Kalaallit Nunaata Siunnersuisooqatigiiffia aamma IMAK. Tusarniaanermi piffissaliussap qaangiutereernerani Atorfillit Kattuffiata tusarniaanermut akissutaa tiguneqarpoq.

Naalackersuisut tusarniaaneq pillugu ilisimatitsissummini tusarniaanermut akissutit ima eqikkarpaat. Tusarniaanermut akissutit oqaaseqaateqarfigineqanngillat:

“ Isumaqatigiissutit atuutsilernissaannut Sulisitsisut Peqatigiiffiat iluarisimaarinnilluni oqaaseqaatissaqanngilaq.

Nunat allamiut sulisitsisuisa namminneerlutik sulisartuminnik nunanit allaneersunik namminneerlutik immikkut akissarsiat pillugit isumaqatigiissusiornissaat PIP’p isumakulunnartutut isumaqarfigaa, taamaaliornikkut sulisartut nunanit allaneersut Kalaallit Nunaanni akissarsiat pillugit isumaqatigiissutinut atuuttunut naleqqiullugit appasinnerusumik akissarsiaqartinnissaannik neqerooruteqarsinnaammata. PIP naliliinera malillugu inooqatigiinnikkut missukutaanermut periarfissiineqassaaq, PIP-llu Kalaallit

Nunaanni akissarsiat pillugit isumaqatigiissutinik atuuttunik ataqqinninnissap pingaaruteqarnera erseqqissaatigalugu.

SIK isumaqatigiissutinut nr. 98, nr. 100, nr. 138 aamma nr. 182-imut oqaaseqaatissaqanngilaq. Isumaqatigiissutip nr. 111-ip atuutilernissaa eqqarsaatigalugu, inatsiliortut isumaqatigiissummik atuutsilernissamut kingunissai pillugit SIK'p isumaqatiginnginnera pillugu uparuaavoq.

Isumaqatigiissutit atuutsilernissaat pillugu KANUKOKA oqaaseqaatissaqanngilaq.

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Sullissivik isumaqatigiissutit Kalaallit Nunaata atuutsilernissaannut iluarisimaarinnippoq. Sullissiviup inassutigaa ILO'p isumaqatigiissutaa nr. 187-ip suliffigisami isumannaallisaanerup peqqissutsillu siuarsarneqarnissaanut sinaakktissat pillugit imaqartoq aamma Kalaallit Nunaata atuutsilertariaqassagaa pillugu isumaqarpoq.

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisooqatigiit isumaqatigiissutit atuutsilernissaannut iluarisimaarinnippoq. Taamattaaq Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisooqatigiit inassutigaat ILO'p isumaqatigiissutaa nr. 187-ip suliffigisami isumannaallisaanerup peqqissutsillu siuarsarneqarnissaannut sinaakktissat pillugit imaqartoq Namminersorlutik Oqartussat aamma atuutsilissagaat. Isumaqatigiissutit eqquutsinneqarnissaat pillugu iliuusissatut pilersaarummik qulakkeerinnittoqassasoq taamattaaq Siunnersuisooqatigiit inassutigaat.

IMAK'ip aallarniutitut uparuarpa ILO'p isumaqatigiissutai sulinnigiffeqarnerup nalaani tusarniaassutitut nassiunneqarsimanerat ajornartorsiutaasoq, IMAK'ip naliliinera malillugu isummernissamut ajornerusumik tunngaveqarnissamik kinguneqartussaammat. Taamattaaq IMAK'ip tusarniaaneq pillugu eqqumiigisaqarpoq, IMAK malillugu isumaqatigiissutinut Namminersorlutik Oqartussat 2008-mi nalunaarusiorneq nassiussimammassuk isumaqatigiissutit tamakku atuutsinneqalernissaat siunertaralugu nalunaarusiorneqarsimammatt. IMAK'ip malugeqquaa ILO'p isumaqatigiissutaasa atuutsinneqalernissaat pingaaruteqartoq, isumaqatigiissutillu suli atuutsinneqalersimangippata tamanna tapersorsorlugu.

Atorfillit Kattuffiata aallarniutitut uparuarpa tusarniaaneq aasaanerani sulinnigiffeqarnerup nalaani nassiussuunneqarsimanagera pitsaannigitsutut isumaqarfigalugu, isumartik malillugu tusarniaanermi piffissaliussaqaq taama sivikitsigimmat.

ILO'p isumaqatigiissutaasa pineqartut Kalaallit Nunaata atuutsilernissaat pillugu Atorfillit Kattuffiata isumaqatigaa, sulisartut tunngaviusumik pisinnaatitaaffii taamaalillutik qulakkeerneqarnissannut tamakku pingaaruteqarmata. Tamatumunnga ilutigitillugu Atorfillit

Kattuffiata ILO'p isumaqatigiissutaata nr. 151-ip Kalaallit Nunaata atuutsilernissaa kaammattuutigaa, pisortat sammisaqarfiini kattuffiliorsinnaatitaanerup illersorneqarnissaa aamma suliffimmi atugassarititaasut aalajangersarneqarneranni periutsit pillugit imaqartut.”

3.1 Ataatsimiititaliap tusarniaanermut oqaaseqaataa.

Piffissami sulinnigiffeqarfiusumi akissuteqarnissamut sivikitsumik piffissaqartitsilluni tusarniaasarneq pitsaanngilluinnartoq uparuassallugu ataatsimiititaliaq tunngavissinneqaqqippoq, tassami tusarniaaffigisat tusarniaanermut akissutinik attuumassuteqartunik suliaqarnissaminnut angumersisinnaanissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngimmat. Isumaqatigiissutit akuerineqarnissaannut KANUKOKA oqaaseqaateqarsimanngitsoq Naalakkersuisut Inatsisartunut tusarniaaneq pillugu ilisimatitsissummini oqaatigigaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Naalakkersuisut taama isumaqarnerat KANUKOKA-p e-mailimi tusarniaanermut akissutinut allanut ilanngullugu siunnersuummut ilanngunneqarsimasumi oqaaseqaatigisaanut tamakkiisumik ersersitsinngitsut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tusarniaanermut akissutip tusarniaaneq pillugu ilisimatitsissummi qanoq imaqarnerisiorneqarnissaa aalajangerneqartillugu Naalakkersuisut pisariaqartumik peqqissaarussisarnissaat kinaassusersiortannginnissaallu ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq. Siunnersuut tusarniaassutigalugu nassiunneqarsimanngimmat siunnersuummut oqaaseqaateqaratik KANUKOKA-p oqaatigaa. Tusarniaaneq pillugu ilisimatitsissummi issuakkani toqqarneqartuni taamaattoqarnera takutinneqanngilaq. Saneqqutaarinerit taamaattut siunissami uteqqinnissaat kissaatiginanngilaq.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Siullermeerineri siunnersuut partiinit annertuumik tapersernejartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaattumik oqaaseqaatit partiillu oqaaseqartartuisa oqaaseqaataat ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu innersuussutigineqassapput. Ataatsimut isigalugu isumaqatigiissutit akuerineqassasut partiit kissaatigigaat allassimavoq.

Isumaqatigiissutit siuliani taaneqartut akuerineqarnerisigut siunissami suliniutaasinnaasunut angisuunut maleruagassiinissamut sinaakktissat nunanit tamalaanit pingaarnerusutigut pisussaaffiliisut ilaatigut qulakkeerneqassasut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Isumaqatigiissutinik akuersinermigut Kalaallit Nunaata nunarsuarmut erseqqissumik oqariartuutigaa sulisartut tunngaviusumik piginnaatitaaffii pimoorukkini aammalu taakkuninnga akuersinermigut tunngaviusumik piginnaatitaaffinnik taakku eqqumaffiguarumagini.

Isuani London Miningiusimasup suliniutaanut tunngatillugu suliniutip sanarfineqarnerani sulisartut avataaneersut piginnaatitaaffii Danmarkimi nunatsinnilu annertuumik

oqallisigineqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqanngitsuunngilaq. Tamannali suliniutinut angisuunut inatsisip arlalinnik allannguuteqartinneqarneratigut iluarsiiviginiarneqarpoq. Isumaqaatigiissutit siuliani taaneqartut akuerineqarnerisigut siunissami sulisussat piginnaatitaaffii, isumaqaatigiissutit akuerinerisigut nunarsuarmioqatit isaannit isigalugu nunatsinni inuiaqatigiit qulakkiissallugit taamaalillutik pisussaaffigiligassaat, qitiutillugit aallunnagit suliniutissat angisuut pillugit siunissami oqallinnermi suliniutit imarisaat aalajangersimasut aallaavigineqarnerussasut tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq.

Meeqqat ukiukinnerusullu suliffeqarnermi atonerlunneqarsinnaanerit akiorniarlugu isumaqaatigiissutinut, minnerunngitsumillu isumaqaatigiissummut nr. 182-imut meeqqat inuussuttullu atoqatigiinnermut tunngasunik imalinnik ingerlatanut atonerlunneqarsinnaanerannik akiuinissamik siunertaqartumut Kalaallit Nunaata aamma ilanngunnissaa ataatsimiititaliap tamakkiisumik nangaassuteqarnanilu taperserpaa. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq suliniutit allat assigalugit isumaqaatigiissummik taassuminnga akuersinikkut naqissuserneqarmat meeqqanut atugarititaasut qulakkeerneqarlutillu meeqqat inuussuttullu toqqissisimasumik peroriartornissaat nunatsinni inuiaqatigiinnit Inatsisartunillu anguniagaqarfiusumik sulissutigineqartu.

5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Naalakkersuisut tamanna pillugu ima allapput:

”ILO-mi isumaqaatigiissutinik pineqartunik akuersissuteqarnerup ilaatigut nassatarissavaa tamatuma kingornatigut Kalaallit Nunaata isumaqaatigiissutit atuutsilernerit naapertuutsinnerilu pillugit ILO-mut akuttoqatigiimmik pisartutut nalunaaruteqartarnissaminut pisussaaffilerneranik, soorlulusooq nalunaarutit taakku ILO-p nammineq nakkutilliisarnermik aaqqissuussiviata malitseqartitsineranut ilaassallutik.

Naatsorsuutigineqarpoq nalunaarusiorneq suliassaqaqarfinnut akisussaaffeqarfinnut aningaasaliissutit pioreersut iluanni akilerneqarsinnaassasoq.

Isumaqaatigiissutit nr. 98, nr. 100, nr. 111 aamma nr. 138 nunatsinni imaluunniit danskini inatsisaasunik allannguuteqartitsinissamik pisariaqartitsinngillat.

Beskæftigelsesministereqarfiup (Suliffeqartitsinermut Ministereqarfiup) isumaqaatigiissut nr. 182-mik nunatsinnit akuersissutiginerata danskini inatsisiliornermut tunngasutigut isumaqaatigiissummi artikel 3, litra b-mik naapertuutsitsiniarluni iliuuseqartoqarnissamik tunngaveqartitsissasoq nalilerpaa, taanna ”akissarsiutigalugu atortitsisarnermut meeqqat pillugit atuneq, innersuussisarneq imaluunniit neqerooruteqartarneq, pornolerinermut

imaluunniit isiginnaagassianik pornoliornermut” tunngasuulluni. Pinerlunnikkut kinguaassiuutinik atuinernut tunngatillugu Kalaallit Nunaannut pinerluttulerinermi inatsisip allannortinnissaata isumaqatigiisummi artikel 3, litra b-p atuutsinnissaanik nassataqassasoq Justitsministereqarfiup (Inatsisinik atuutsitsinermut Ministereqarfiup) nalilerpaa.”

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai eqqarsaatigalugit Naalakkersuisut naliliinerannit allaanerusumik naliliinissaminut ataatsimiititaliaq tunngavissaqanngilaq. Naalakkersuisut tamanna pillugu paasissutissiinerat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut Inatsisartunit akuerineqassasoq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu oqaatigineqartutut paasinnilluni
ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Siverth K. Heilmann
Siulittaasoq

Justus Hansen
Siulittaasup tullia

Iddimanngiiu Bianco

Ineqi Kielsen

Aqqaluaq B. Egede